

Peowiaci i ich losy – nowa książka

Tomasz Kitaj

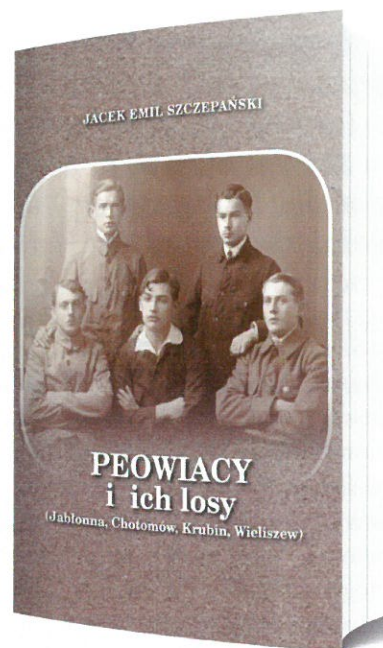
Asystent muzealny Muzeum
Historycznego w Legionowie

„Geneza Polskiej Organizacji Wojskowej sięga sierpnia 1914 r. Wraz z wybuchem I wojny światowej działacze niepodległościowi (...) połączyli w Warszawie swe siły i stworzyli konspiracyjny związek wojskowy skierowany militarnie i politycznie przeciwko Rosji. (...) Celem organizacji było zdobycie niepodległości Polski drogą walki zbrojnej. (...) POW miało być organizacją apolityczną, grupującą ludzi różnych przekonań i powiązaną z Legionami Polskimi.” – *Peowiaci i ich losy* (Jabłonna, Chotomów, Krubin, Wieliszew), Jacek Emil Szczepański.

Książka dr. hab. Jacka Szczepańskiego, wydana przez Wydawnictwo Muzeum Niepodległości w 2020 r., jest długo wyczekiwaną pozycją, rzucającą nowe światło na wydarzenia z listopada 1918 r. na terenie ówczesnej Jabłonny i okolic. Publikacja zawiera pięć rozdziałów opowiadających o tradycjach niepodległościowych, początkach Polskiej Organizacji Wojskowej (POW) działającej na obszarze zbliżonym do terenu dzisiejszego powiatu legionowskiego oraz o udziale POW w działaniach związanych z odzyskaniem niepodległości. Opracowanie zawiera również opis trudnych początków niepodległości i udział peowiaków w walkach w latach 1918–1921 oraz zmagania z szabrownikami po przejściu garnizonów w Jabłonie (dzisiejsze Legionowo).

Osobną część pracy stanowią biografie blisko pięćdziesięciu członków POW z Jabłonny, Chotomowa, Wieliszewa, Krubina oraz Pelcowizny. Rozdział jest o tyle ciekawy, że autorowi udało się dotrzeć do niepublikowanych nigdzie wcześniej fotografii członków POW, które pozyskał od rodzin peowiaków. Część z nich podzieliła się również z autorem wiedzą na temat życia członków POW, co pozwoliło odtworzyć ich bogate życiorysy, zamieszczone w ostatnim rozdziale książki. W publikacji ukazano POW i historię lokalną naszych terenów na tle szerszych, narodowych wydarzeń historycznych.

Autor książki obala między innymi mit, rozpowszechniony w latach trzydziestych, o śmierci jednego z peowiaków, Antoniego Gawry-

szewskiego, który rzekomo zginął podczas walki z Niemcami w 1918 r. J. Szczepański sięgnął do dokumentów Centralnego Archiwum Wojskowego. Wykorzystał materiały, które do tej pory nie były zbadane, dzięki czemu udało się uściślić niektóre epizody i poznać nowe fakty.

Publikację polecam wszystkim mieszkańcom naszego powiatu, szczególnie osobom, które pragną poznać historię lokalną. Ponadto znajdują w niej coś dla siebie również ci, którzy uważają, że historia nie stawia przed nimi tajemnic, bowiem mogą poznać nowe fakty ustalone przez autora, dotąd pomijane lub nieznane. Pamiętajmy, że opisanych wydarzeń nie możemy poznać już od bezpośrednich świadków, minęło bowiem już przeszło sto lat. Dzięki tego typu książkom możemy zapoznać się z przeszłością pasjonującą niejednego z nas.

Tę, jak i siedemnaście pozostałych publikacji Muzeum Historycznego w Legionowie można nabyć w pawilonie wystawienniczym przy ul. Mickiewicza 23 oraz w Filii „Piaski” przy Al. Sybiraków 23, w godzinach pracy Muzeum Historycznego. ■

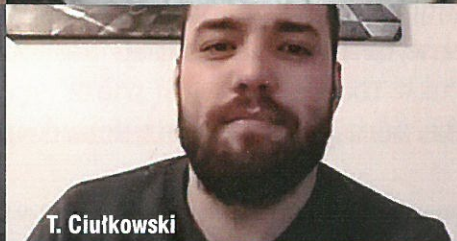
K. Pióro

P. Okrasa

R. Florczyk

T. Ciutkowski

„XVII posiedzenie Zarządu z dnia 18 marca 2021 r., podczas którego omawiany był m.in. pomysł plenerowego festiwalu filmowego w Legionowie w ramach Budżetu Obywatelskiego Mazowsza.”